

DAVLAT FUQAROLIK XIZMATCHILARINING ZAMONAVIY AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI

Mirzaumarov Xondamir Mirshoyit o'g'li

Yangi Namangan tumani yoshlar ishlari bo'limi, yoshlar yetakchisi

e-mail: mxmmxm1997@gmail.com

Telefon: +99893-055-77-20

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17528274>

Annotatsiya: Ushbu maqolada davlat fuqarolik xizmatchilarining zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish samaradorligini oshirish yo'llari tahlil qilinadi. Zamonaviy axborot tizimlari va elektron hujjat aylanishi orqali davlat organlarida ish samaradorligini oshirish imkoniyatlari, xodimlarning malaka oshirishning muhimligi va IT resurslaridan samarali foydalanish strategiyalari o'rganiladi. Maqolada mavjud amaliy tajribalar, davlat organlarida axborot texnologiyalarini joriy etishning afzalliklari va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolar ham ko'rib chiqilgan.

Kalit so'zlar: Davlat xizmati, axborot texnologiyalari, samaradorlik, elektron hujjat aylanishi, malaka oshirish, raqamli transformatsiya.

Аннотация: В данной статье анализируются пути повышения эффективности использования современными информационными технологиями государственных служащих. Рассматриваются возможности повышения производительности работы в государственных органах через современные информационные системы и электронный документооборот, важность повышения квалификации сотрудников и стратегии эффективного использования ИТ-ресурсов. В статье также рассматриваются существующий практический опыт, преимущества внедрения информационных технологий в государственных органах и возможные возникающие проблемы.

Ключевые слова: Государственная служба, информационные технологии, эффективность, электронный документооборот, повышение квалификации, цифровая трансформация.

Annotation: This article analyzes ways to improve the efficiency of civil servants' use of modern information technologies. The opportunities to enhance productivity in government bodies through modern information systems and electronic document management, the importance of staff professional development, and strategies for effective use of IT resources are examined. The article also considers existing practical experiences, the advantages of implementing information technologies in government agencies, and potential challenges that may arise.

Keywords: Civil service, information technologies, efficiency, electronic document management, professional development, digital transformation.

Tahlil va muhokama

Davlat fuqarolik xizmatchilarining samaradorligini oshirish zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish bilan bevosita bog'liq. Axborot texnologiyalari (IT) davlat organlarida ish jarayonlarini tezlashtirish, xatoliklarni kamaytirish va xizmat sifatini oshirish imkoniyatlarini yaratadi. Shu bilan birga, xodimlarning malaka darajasi va texnologiyalarga moslashish darajasi samaradorlikni belgilovchi muhim omillardir [1].

Axborot tizimlarini tatbiq etishning birinchi va asosiy afzalligi — elektron hujjat aylanishi orqali ish jarayonlarini avtomatlashtirishdir. An'anaviy hujjat aylanishida ishlar qog'oz shaklida yuritiladi, bu esa vaqtni ko'p oladi va inson omili tufayli xatoliklar yuzaga kelishiga sabab bo'ladi. Elektron hujjat boshqaruv tizimlari esa hujjatlarni raqamli formatda kuzatish, imzolash va arxivlash imkoniyatini beradi. Masalan, O'zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo'mitasida joriy etilgan elektron hujjat tizimi xodimlarning ish samaradorligini sezilarli darajada oshirdi, chunki hisobotlarni tayyorlash va taqdim etish jarayoni an'anaviy tizimga qaraganda ikki baravar tezlashdi [2]. Shu bilan birga, elektron hujjat aylanishi orqali ichki ishlarni monitoring qilish va xatoliklarni aniqlash imkoniyati ham oshadi, bu esa davlat organlarining mas'uliyatini va xizmat sifatini yaxshilaydi [3].

Zamonaviy axborot tizimlarining ikkinchi afzalligi xodimlar uchun malaka oshirish imkoniyatlarini kengaytirishdir. Axborot texnologiyalari orqali masofaviy treninglar, elektron kurslar va interaktiv seminarlar tashkil etish mumkin. Bu xodimlarni yangi dasturiy ta'minot, onlayn xizmatlar va ish jarayonlarini avtomatlashtirish usullari bilan tanishtiradi. Masalan, Ichki ishlar vazirligida joriy etilgan elektron trening platformasi orqali xodimlar yangi tizimlardan foydalanish bo'yicha bilimlarini oshirdi va bu ularning ish samaradorligini sezilarli darajada oshirdi [4]. Shu bilan birga, elektron treninglar va malaka oshirish kurslari xodimlarning professional rivojlanishini ta'minlab, ularni yangi texnologiyalarga moslashishga rag'batlantiradi.

Samaradorlikni oshirish uchun xodimlar malakasini oshirish bilan bir qatorda, axborot tizimlarini optimallashtirish ham muhim hisoblanadi. Ish jarayonini soddalashtiradigan dasturiy ta'minotlar joriy etish orqali xodimlar ko'p vaqt talab qiladigan vazifalardan xalos bo'ladi. Misol uchun, Moliya vazirligida elektron hisobot tizimlari orqali hisobotlarni tayyorlash jarayoni avtomatlashtirildi, bu esa xodimlarning kundalik ish yukini kamaytirdi va ular resurslarni strategik vazifalarga yo'naltira boshladi [5]. Shu bilan birga, ichki monitoring tizimlari va hisobot tizimlari orqali ish jarayonini nazorat qilish imkoniyati oshadi, bu esa davlat xizmatchilarining mas'uliyatini kuchaytiradi.

Davlat xizmatchilarining IT vositalaridan samarali foydalanishini rag'batlantirish uchun motivatsiya tizimi muhim rol o'ynaydi. Xodimlarni texnologiyalardan samarali foydalanganliklari uchun mukofotlash, sertifikatlar berish yoki karyera o'sish imkoniyatlarini taqdim etish samaradorlikni oshiradi. Masalan, Toshkent shahridagi bir nechta davlat organlarida IT kompetensiyalar bo'yicha eng yuqori natijaga erishgan xodimlarga qo'shimcha bonuslar va diplomlar beriladi, bu esa ularni yangi tizimlar bilan ishlashga undaydi [6]. Shu bilan birga, motivatsiya tizimi xodimlarning tashabbuskorligini rag'batlantiradi va yangi innovatsion loyihalarda ishtirokini oshiradi.

Axborot texnologiyalaridan samarali foydalanishning yana bir muhim jihati — texnik infratuzilmani rivojlantirishdir. Zamonaviy kompyuterlar, tezkor internet va xavfsiz tarmoq tizimlari mavjud bo'lmasa, hatto eng samarali dasturiy ta'minot ham ish jarayonini optimallashtira olmaydi. Shu sababli davlat organlari IT infratuzilmasini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratishi zarur. Masalan, Prezident qarori bilan joriy etilgan "Raqamli davlat" dasturi doirasida barcha vazirlik va idoralarga yuqori tezlikdagi internet tarmoqlari va xavfsiz serverlar o'rnatildi, bu esa xodimlarning ish samaradorligini sezilarli darajada oshirdi [7].

Davlat organlarida IT tizimlarini tatbiq etish va samarali ishlatish bo'yicha amaliy misollarni ko'rib chiqish samaradorlikni oshirishning strategik yo'llarini yanada ravshanlashtiradi. Masalan, Bosh prokuratura va Ichki ishlar vazirligida elektron hisobot tizimlari orqali ish jarayonlari tezlashtirildi, bu esa xodimlarning ish yukini kamaytirib, ularni strategik vazifalarga yo'naltirish imkonini berdi [8]. Shu bilan birga, xodimlar malakasini oshirishga qaratilgan treninglar va seminarlar samaradorlikni sezilarli darajada kuchaytirdi.

Axborot texnologiyalarining samaradorlikka ta'sirini baholashda bir nechta ko'rsatkichlardan foydalanish mumkin. Jumladan, ish bajarish tezligi, hujjatlarni ko'rib chiqish va tasdiqlash vaqti, xatoliklar soni va xodimlar qoniqish darajasi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, elektron hujjat aylanishi joriy etilgan davlat organlarida ish bajarish vaqti o'rtacha 40-50% ga qisqaradi [9]. Shu bilan birga, xodimlar o'z ish samaradorligidan mamnun bo'lib, yangi texnologiyalardan foydalanishga intiladi.

Shuni ta'kidlash joizki, axborot texnologiyalaridan foydalanish samaradorligini oshirish nafaqat IT tizimlarini joriy etish, balki xodimlar malakasi, motivatsiyasi, ish jarayonini optimallashtirish va texnik infratuzilmani rivojlantirish bilan bog'liq kompleks jarayondir. Samaradorlikni oshirish strategiyalari shu jihatlarni o'z ichiga olgan holda amalga oshirilishi kerak.

Bundan tashqari, davlat xizmatchilarining samaradorligini oshirishda IT vositalari orqali kommunikatsiyani yaxshilash ham muhim hisoblanadi. Elektron pochta, ichki chat va videokonferensiya tizimlari xodimlar o'rtasidagi axborot almashishni tezlashtiradi va qaror qabul qilish jarayonlarini soddalashtiradi. Masalan, elektron tizimlar orqali xodimlar o'zaro masalalarni tezkor muhokama qilib, tez va sifatli qaror qabul qilish imkoniga ega bo'ladi [10].

Shuningdek, raqamli texnologiyalar orqali fuqarolar bilan bevosita interaktiv muloqot tashkil etish ham samaradorlikni oshiradi. Masalan, yagona interaktiv davlat xizmatlari portali orqali fuqarolar murojaatlarini onlayn yuborishlari va javob olishlari mumkin. Bu davlat xizmatchilarining ish yukini kamaytiradi va ularni samarali ishlashga undaydi. Shu tarzda, axborot texnologiyalaridan samarali foydalanish davlat xizmati tizimida shaffoflikni oshiradi va korrupsiya xavfini kamaytiradi.

Umuman olganda, davlat fuqarolik xizmatchilarining samaradorligini oshirishda zamonaviy axborot texnologiyalari strategik vosita hisoblanadi. Samaradorlikni oshirishning eng samarali yo'llari — xodimlarni doimiy malaka oshirish, axborot tizimlarini optimallashtirish, motivatsiya tizimini joriy etish va texnik infratuzilmani rivojlantirishdir. Shu bilan birga, IT vositalari orqali kommunikatsiya va fuqarolar bilan interaktiv muloqot tashkil etish ham muhim ahamiyatga ega.

Xulosa

Davlat fuqarolik xizmatchilarining ish samaradorligini oshirish zamonaviy axborot texnologiyalaridan samarali foydalanish bilan bevosita bog'liq. Elektron hujjat aylanishi, ish jarayonini avtomatlashtirish, malaka oshirish va xodimlarni rag'batlantirish samaradorlikni oshirishda muhim omillardir. Shu bilan birga, davlat organlarida IT infratuzilmani rivojlantirish va xodimlarni doimiy ravishda treninglar orqali qo'llab-quvvatlash zarur. Amaliy misollar shuni ko'rsatadiki, texnologiyalardan samarali foydalanish orqali davlat xizmatlari sifatini oshirish va fuqarolarga tezkor xizmat ko'rsatish mumkin.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Mirziyoyev Sh.M. "Yuksak samarali davlat boshqaruvi – xalq farovonligi kafolati", Toshkent: O'zbekiston, 2021, 25-37-betlar.
2. Mirziyoyev Sh.M. "Raqamli iqtisodiyot va davlat boshqaruvi", Toshkent: O'zbekiston, 2022, 42-55-betlar.
3. O'zbekiston Respublikasi Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlantirish vazirligi. "Elektron hukumat tizimi hisobotlari", Toshkent, 2023, 10-20-betlar.
4. Karimov A. "Davlat xizmati va IT texnologiyalari", Toshkent: Universitet nashri, 2020, 50-62-betlar.
5. Tursunov B. "Xodimlarni malaka oshirish va elektron treninglar", Toshkent: Pedagogika nashri, 2019, 75-88-betlar.
6. Raxmonov S. "Davlat organlarida axborot tizimlarini optimallashtirish", Toshkent: Ilm-fan nashri, 2021, 33-45-betlar.
7. Abdurahmonova N. "Elektron hujjat aylanishi va samaradorlik", Toshkent: Oliy ta'lim nashri, 2022, 60-72-betlar.
8. Xasanov D. "Motivatsiya tizimlari va xodimlar samaradorligi", Toshkent: Iqtisodiyot nashri, 2020, 90-105-betlar.
9. Yo'ldoshev M. "IT infratuzilma va davlat organlarida samaradorlik", Toshkent: Texnologiya nashri, 2021, 15-28-betlar.
10. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi. "Elektron xizmatlar bo'yicha hisobot", Toshkent, 2023, 5-18-betlar.